

Forfatter: Aage Friis, 1870-1949

Titel: Udrag fra BREV TIL: Quaade, George Joachim FRA: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind (1868-02-26)

Citation: Aage Friis, 1870-1949: "Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 774. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-001-shoot-idm140619125878608.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kjære Quaade! Tak for Deres Skrivelse af 23de dennes, ¹⁾ som jeg iler med at besvare, for at lade Dem vide, at jeg paa ingen Maade noget Øieblik har kunnet give den Tanke Rum, at det skulde have været muligt gjennem nogen anden Personlighed at bevæge Preussen til større Hensynstagen til sine smaa Naboer, dette er naturligviis imod Preussens System, som kun har bestaaet i at opsluge Alt, hvad der laae det nær; paa Grund af den strænge Ordenssans som det har gennemført i alle Administrationsgrene har dette været den muligt, men naar der nu bliver Spørgsmaal om at amalgamere det store Tydskland ind under das Preussenthum, saa er jeg overbeviist om at det vil mangle paa Kræfterne, thi den hohenzollerske Kongestamme, der har opædt med samme Lyst og Begjærlighed sine egne Brødre som den rødeste Republikaner kunde gjøre dette, vil ikke kunne staae længe med Palmerne i Hænderne, hvorimod saasnart den første Ulykke rammer dette, vil dette Huus for hele Verden komme til at staae i sin hyklerske Vederstyggelighed, og muligt er det dog at vi endnu kunne opleve dette, thi Alting gaaer hurtigt i Udviklingen i vor Jernbanetid; med denne Tro forbinder jeg ikke Overbeviisningen om, at Alt vil vende tilbage i sin gamle dealte Tilstand hvad Tydskland angaaer, men jeg troer at det alt vil indeholde nogen Betryggelse, naar man forlader das Preussenthum for at blive Tydskere, thi Hovmod og Indbildskhed vil ikke saaledes fremtræde som Nationaleiendommelighed idet Sydtydskens Gemytlighed og Livlighed vil blive et mitigerende Blandingselement. Hvad vore Forhaabninger angaaer, da maae vi for det Første slaae Virkeliggjørelsen af disse ud af Tankerne og gjøre Alt indadtil for at styrke vort lille Samfund, saa at det kan væрге sig det bedst muligt imod det næste røveriskes. 775Overfald, som man jo aldrig kan vide naar det vil komme. — Der er naturligviis ikke Spor eller Skygge af Sandhed i den Bismarckske Yttring at vi skulde conspirere imod[!] Preussens Fjender, idet vi aldeles ikke ere begjærlige efter at faae vore Fingre brændt ved at komme ind i Legen imellem de Store og vi desuden ere i complet Uvidenhed om hvem der for Øieblikket ere Preussens Venner eller Fjender, men dette er kun valgt som et Paaskud for at haane os endydeligere; dette synes i det Hele lige fra Buchers Udnævnelse til Befuldmægtiget indtil Besvarelsen af vor Note gjennem Monsieur Bucher at være den Hovedtilfredsstillelse Grev Bismarck har søgt og forsaavidt som dette virkelig kan fryde hans ædle Sind, da er denne Tilfredsstillelse ham velundt, thi den vil ikke føre megen Velsignelse med sig for Vedkommende, og vi kunne taale dette bedre end de store Savn vi lide i Realiteten ved at skilles fra vore eller rettere ved ikke at kunne forenes med vore Brødre i Slesvig. — Jeg haaber i det næste Statsraadmøde at kunne forelægge og faae vedtaget Veien hvori vor Besvarelse vil gaae og jeg haaber da enten Mandag eller Tirsdag at expedere Depêchen til Dem, hvorved denne Sag vel vil ansees som lagt tilside for længere Tid; at den ikke vil gjøre Deres Ophold behageligere i Berlin forstaaer sig af sig selv, men Hovedsagen bliver dog, om vi slippe heelskindet ud af denne Forhandling, thi det er altid for den Svage en mislig Sag at samtale med en saa perfid Overmand, da man af Erfaring veed, at han ikke frygter for at paadutte En Udsagn, der aldrig have været i Ens Tanker. Det følger af sig selv, at naar vort Svar er afgaaet, ville vi samtidig meddele de andre Hoffer Udfaldet af Forhandlingerne, ligesom jeg ogsaa antager at den hele Sag inden Rigsdagen gaaer hjem vil kunne meddeles til Oplysning saavel om vor Handlemaade som om Fordringerne, der ere blevne stillede fra preussisk Side. — Stort eller virkeligt Udbytte har jeg aldrig kunnet vente mig af denne Forhandling, og den herværende preussiske Ges. 776sandt har ingensinde lagt Skjul paa at han ikke ventede noget Resultat af denne Forhandling, hvilket han hyppigt har ladet forlyde til sine Collegaer. Efter min Overbeviisning ere vi gaaede saa vidt i Indrømmelser og Eftergivenhed, som det blot nogenlunde var muligt og jeg for mit Vedkommende eller for min politiske Samvittigheds Skyld, hvor det maatte staae som første og ufravigelige Pligt at væрге om det, der er blevet tilbage, føler mig mere beroliget ved at Preussen forkaster vore Tilbud, fordi vi af gammel Erfaring altfor levende vide hvad en Ret eller Skin af Ret i den Stærkeres Haand betyder. Det tilbudte Territorium vilde have stillet Lille-Belts Linien lidt mere frit, men Betegnelsen var saa flot og hensynsløs, at jeg er overbeviist om, at det ved en fortsat Discussion vilde have viist sig at man vilde kun yde meget lidt heraf og det paa Betingelser, der vilde have været uforenelige med Kongerigets Uafhængighed, og at man med Hensyn til Pengeconditionerne vilde have viist sig endnu urimeligere. Muligt at Omverdenen vil opfatte Preussens Udsagn om at Pragerfredens Artikel er uigjennemførlig for en fait accompli og saaledes lade det hele Spørgsmaal falde for Tiden, men derfor er det dog ikke umuligt at det kan opstaae igjen, dog nu maa jeg slutte for denne Gang.